

quien los ampare: e porende dezimos, (2) que si alguno los acogiere, e los amparare en su tierra, despues que fuere amonestado por sentencia de excomunio que dieste contra el...

TITULO XXVII.

De los Desesperados que matan a si mismos, o a otros por algo que les dan: e de los bienes dellos.

Desesperacion es pecado que nunca Dios perdona a los que en el caen: ca, maguer los omes yerren en las maneras que

majestu & in cap. uergentis, de heret. & in cap. quicumque, §. filii, eo. tit. lib. 6. ita vult Doctor noster de Villadiego in suo tract. de heretica pravitate, q. 16. in fine, relinquit tamen super hoc cogitandum & certè in filio receptante patrem hæreticum: majus dubium videtur, quam in aliis consanguineis: ex eo, quod habetur Deut. cap. 1. v. 16. 7. 8. & 9. ubi si tibi voluerit persuadere frater tuus filius matris tuæ, aut filius tuus, vel filia, sive uxor, quæ est in sinu tuo, aut amicus quem diligis ut animam tuam clam dicens camus, & serviamus diis alienis, quos ignoras, tu & patres tui, cunctarum in circuitu gentium, quæ juxta vel procul sunt ab initio usque ad finem terræ, non acquiescas ei, neque audias neque parcat ei oculus tuus ut miseraris & occultes eum: sed statim interficies sicut primum manus tua super eum & postea omnis populus mittat manum, &c. Ponderandum est, quod ibi non dicit aliquid de patre talia persuadente, vel dicente, & videas ibi Abulensem & quod etiam filius revelare possit patrem hæreticum, & prosequi illum velut hostem fidei & etiam patriæ satis probatur in L. minimè, ff. de religio. & sumpt. fun. & in L. post liminium, §. filius, & ibi Bar. ff. de ca. & per Bar. in L. si adulterium, §. libero, ff. de adult. nascitur enim quis potius Deo & patriæ, quam parentibus, L. 1. §. si ead. ff. de ven. in no. mitten. facit text. notabilis cum gloss. ibi in cap. fornicado, 23. q. 3. L. veluti, & ibi Docto. ff. de just. & jure, & Hieronymus super Ezechie. post Deum diligendus est pater, quod tamen ad hoc teneatur filius, & alias puniatur ac si esset extraneus, in hoc ut dixi est dubium, & cogitandum, & forè si pater esset pertinax in hæresi ita quod filius nihil ad ejus correctionem proficeret dicendum est quod filius patrem neque dum non debet receptare imò & tenebitur revalere facit quod tradit Tullius lib. 3. de officiis: ubi inquirens si pater conabatur tradere patriam silebit ne filius? Respondet quod primo obsecrabit patrem, ne faciat, & deinde si non proficiat accusare debet, & si ad perniciem patriæ res spectabit patriæ salutem anteponet saluti patriæ, tra-

dichas auemos en estos tres Titulos, solo que les finque la esperança, pueden ganar merced de Dios. Mas el que en desesperamiento muere, (1) nunca puede llegar a el. Onde, pues que en los Titulos ante deste fablamos de los Judios, e de los Moros, e de los Herejes, queremos aqui dezir de los Desesperados; e en quantas maneras caen los omes en el, e que pena merecen los desesperados, en sus perionas, e en sus bienes.

L E Y I.

Que cosa es Desesperamiento, e en quantas maneras caen en el.

Desesperamiento es, quando el ome se desfiuza, e se desampara de los bienes deste mundo, e del otro, aborreciendo tu vida, e cobdiçando su muerte. E son cinco maneras de desesperacion de los omes. La primera es, quando alguno ha fecho gran yerro, e seyendo acusado (1) del, con miedo, o con verguença de la pena, que espera recibir porende, mara se el mismo con sus manos, o bene a sabiendas yeruas con que muera. La segunda es, quando alguno se mata, con gran cuyra, (2) o por gran dolor de enfermedad quel acaese, non podiendo sufrir las penas della. La tercera es, quando alguno lo faze con locura, o con saña. La quarta

TITULUS XXVII.

De ho. eo. qui mor. sibi conf. & de assasinis.

(1) Muere. Nan concomitatur eum finalis impententia, ut tradit Gloss. in cap. si Sacerdos, de penit. dist. 1. & cap. inter hac, 2. de paniten. dist. 3. debemus ergo molli inter duas molas spei scilicet & timoris unde dictum est Deuter. 24. v. 6. Noli pignolare superiorem molam neque inferiorem, ille superiorem pignorat, qui non timet, ille inferiorem, qui ita timet quod in desperationem cadit sicut Cain, vid. gloss. in cap. serpenti, de panit. dist. 1.

L E Y I.

Desperatio est, cum quis diffidit & derelinquit bona hujus seculi, & futuris abhorrens vitam & amplectens mortem & est quintuplex. Prima, cum quis ob criminis conscientiam se occidit. Secunda est, cum primum dolore, vel infirmitate se occidit. Tertia quando cum furore aut ira id facit. Quarta, propter honores perditos, aut divitias. Quinta desperatorum hominum qui assasin vocantur, qui prout abique mortis metu homines occidunt. Hoc dicit.

(1) Acusado. Ut in L. 24. tit. 1. supra ea. part. ubi vi. quæ dixi an exigatur litis contestatio, ut presumatur quis se occidisse metu criminis. (2) Cuyra. Desperatio oritur ex tristitia secundum illud,

ta es, quando alguno, que es rico, e honrado, e poderoso, veyendo que lo desheredan, o lo han desheredado, o le fazen perder la honrra, o el señorio (3) que ante auia, se desespera, poniendose a peligro de muerte, o matandose el mismo. La quinta es de los asesinos, e de los otros traydores, que matan a furto a los omes por algo que les dan.

L E Y II.

Que pena merecen auer los Desesperados.

Borrescen los homes a si mismos, quando son acusados de algun yerro que han fecho, de manera, que se matan ellos mismos, asì como diximos en la ley ante desta. E de la pena que deuen auer estos atales, fablamos en el Titulo de las Acufaciones, en la ley que comienza, Desesperado seyendo. E los otros desesperados que se matan ellos mismos por algunas de las razones que diximos en la ley ante desta,

L. 8. tit. 23. lib. 8. Recop.

Circa hanc legem vide dicij in man jine ad d. 2A. vii. l. h. parr. et Olav. in con cond. lic. O. n. l.

L E Y III.

illud, 2. ad Corinth. cap. 2. v. 7. ne forte abundantiori tristitia absorbeat quod ejusmodi est, & tradit S. Thom. 2. 2. q. 20. art. 4. (3) Señorio. Refert Alb. in rubri. ff. de ho. eorum, qui mori. sibi confici. de Catoque qui se ipsum occidit magnitudine animi ne Cesaris subjiceretur, & de Lucretia legitur quod mortem sibi intulit, ne stupro consensisse videretur. Ponit penam desperatorum hominum. (1) Auer pena. Concord. cum L. 1. C. eo. & L. fin. ff. si quis autem, ff. eo. & L. 24. tit. 1. ea. part. & vi. Philip. Cor. 2. vol. conf. 195. & Decium conf. 438. hodie, per L. ordinamento, qui occidit se ipsum perdit bona si descendentes non habeat, ut in L. 9. tit. 13. lib. 8. ordin. rega. & eo. lib. tit. fin. cap. 19. forte tamen cum d. LL. loquantur simpliciter non exprimeudo, & si quis ex aliis causis quam metu criminis se occidat, quod sit intelligenda & limitanda per istas, LL. non est novum, & L. sed & posteriori, ff. de LL. ut evitatur, LL. correctio. cap. cum expediat de electio. lib. 6. & quod notat Abb. post Hostien. in cap. super questionum, in princ. col. 2. vers. Item nota, ex eisdem verbis, de officio delegati, videnda tamen est d. L. ord. in originali ubi forte colligetur. An voluit corrigere, LL. antiquas in hoc, vel eis addere, non tamen est licitum talibus rationibus in se inferire, ut tradit August. lib. 1. de Civitate Dei, cap. 18. cum multis sequentibus, vi. etiam in cap. non est nostrum, 23. quest. 5. ubi quod neque licet ubi castitas impugnatur, vi. etiam in cap. displicet, 23. quest. 8. & secundum Philosophum, 5. Ethicorum interimites se ipsos privabant antiquitus honore sepulturae & etiam hodie, 23. quest. 5. cap. placuit, & vi. in cap. ex parte, de sepulch. & dicit Bal. in L. 1. C. pen. C. de servis fugi. quod bannitus non potest se ipsum impune vulnerare, licet statuo dicatur quod bannitus possit impune offendere: quia ipse non est in banno sui ipsius, si verò se non occidit: sed se vulneravit, vi. in L. fin. §. sic autem, ff. eo. & dixi supra ea. part. tit. 1. in L. 24.

L E Y III.

Assesini qui habitum dissimulatom deferunt, ne cognoscantur ut facinus conceptum ad effectum deducant: sunt multum periculosi: ideo nemo eos in sua domo recipiat, nec celet aliquo modo, sed notificet talem assasinum quem fecit in sua, vel aliena domo esse, nec sibi aliquid occidendum mandet: & si sciens ubi occultet illi, non revelat, capiti, puniatur, & habetur

non deuen auer pena (1) ninguna; mas si matassen a otro, deuen recibir la pena que diximos en el Titulo de los Omezillos, en las leyes que fablan en esta razon.

L E Y III.

Que pena merecen los Assesinos, e los otros Desesperados que matan los omes por algo que les dan.

Assesinos (1) son llamados vna manera que ha de omes desesperados, e malos, que matan a los omes a traycion, de manera que non se pueden dellos guardar. Ca atales y ha dellos, que andan vestidos como Religiosos, e otros, como Pelegrinos, e otros, que andan como Labradores; e auergeranse, para labrar, con los omes, porque se aseguren con ellos; e andan muy encubiertamente en estas maneras sobredichas, e en otras semejantes destas, porque puedan cumplir su traycion, e su maldad, que han

L. 10. tit. 23. lib. 8. Recop.

pro diffidato à Rege & regnicolis, & quicumque potest eum impune occidere: ipse autem assasinus occidens, & sibi mandans capite sunt plectendi. Hoc dicitur (1) Assesini. Non bene explicat ista, L. qui sunt isti assasini, neque etiam hoc bene declaratur in cap. pro humani. de homi. lib. 6. ubi de istis habetur & dicit Bal. in L. non ideo minus in princ. C. de accusa, quod istud nomen non est nomen artis, & ideo non habemus de eo factam mentionem in jure civili, per æquipollentiam tamen dicit hoc haberi in L. non solam. §. si mandatum, ff. de injur. ubi lex appellare videtur assasinum locatorem, dominum verò, conductorem, & Barto. ibi, col. 3. vers. venio ad conductorem dicit, quod quando aliquis facit, vel fieri facit, mediante pecunia, dicitur delictum magis atrox, & propter hoc pena possit augeri, & dicit Barto. & de facto videmus augeri in istis, qui in vulgari dicuntur assasini, & idem Bar. in L. Cicero. ff. de panis, quod dicit facere contra assasinos, qui occidunt aliquem per pecuniam, unde patet de mente Bar. & Bal. esse, quòd ille qui conductus pecunia committit maleficium, dicitur assasinus, & ita etiam tenet expressè Angel. Areti. in suo tracta. malefi. in parte sempronium mandatorem in principio. Item hoc voluit Jo. de Imol. & Domi. in dist. cap. pro humani, & Salye. in L. ea quidem, C. de accusa. qui dicunt quòd contra assasinos qui pro pecunia occidunt homines emanavit Decretalis illa, idem dicit Paul. de Cast. in L. 2. §. fin. ff. de eo per quem facti. erit, ubi est Gloss. singularis, quæ non est alibi, secundum eum quòd tam ipsi assasini, quam hæredes ipsorum teneantur pecuniam, quam teneantur restituere ei, contra quem deliquerunt ultra penas criminales, quæ sibi imponuntur, quod perperuò dicit menti tenendum, & Bald. ibi in lectu. antiqua reputat mirabile, ubi Alex. ad hoc allegat alias hoc etiam videtur probari in ista, L. in fi. cum dicit (per algo que les dan) & ista opinio, ut arbitrator est de consuetudine approbata ut isti dicantur assasini, & non est restringenda illa dispositio ad certum genus hominum, qui secundum aliquos erant servi, & Saraceni, seu infideles prout voluerunt Archi. & Jo. And. in d. cap. pro humani, & Francis. de Aretio conf. 163. col. 10. & licet. L. ista partitatum non bene exprimat. qui erant isti assasini, satis ex ea videtur colligi esse homines desperatos qui erant affueti ad istas prodiciones: & quia ista non solent fieri absque pecunia, cum isti nullam ab occisis recepissent injuriam: satis videtur quod hæc faciebant conducti pecunia, & de talibus videtur quòd debeat intelligi, L. ista prout & ipsa aperit ad finem.